

УДК 159.99

Кремень А.–ст. гр. ПС-52

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

ЗВ'ЯЗОК СКЛАДОВИХ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ З ЦІННІСНИМИ ОРІЄНТАЦІЯМИ У ПРАЦЮЮЧОЇ МОЛОДІ

Науковий керівник: канд.психол.н, доцент, Невоєнна О.А.

Kremen A.

Kharkiv V.N.Karazin National University

THE INTERCONNECTION OF CONSTITUENTS OF MOTIVATION AND VALUES OF YOUNG PEOPLE

Supervisor: Ph.D. Candidate, Nevoenna O.A.

Ключові слова: мотивація, цінності, молодь.

Keywords: motivation. values, young people.

Мотиви є основною рушійною силою, збудником поведінки людини, а, отже, і основним стимулятором для розвитку особистості. Ціннісні орієнтації людини входять до структури мотиваційної сфери людини, та визначаються як загальні орієнтири особистості, її уявлення про ідеальні параметри існування. Вивчення трудової мотивації є невід'ємною частиною дослідження мотиваційної сфери особистості у психологічній науці. Багато корпорацій покладають великі матеріальні та фізичні витрати на розвиток свого персоналу, на його стимулювання та мотивування. У корпоративному кодексі компанії зазначається місія компанії та, виходячи з неї, основні цінності компанії. Та зазвичай, такі цінності виявляються задекларованими керівниками компанії, і не відповідають реальній особистісній ієрархії цінностей працівників, через що робота у компанії виявляється некомфортною для працівника, і, як наслідок, їхня трудова ефективність падає, призводячи до зниження результатів компанії. Особливо це стосується молодих людей, які починають працювати у компанії, де задекларовані цінності розходяться з їхніми реальними цінностями, адже стимулювання до ефективної роботи представників цієї вікової категорії виявляється вкрай важким для роботодавців. Найбільш явно це проявляється у таких компаніях, де переважна більшість працівників – люди молодого віку, тож вивчення мотиваційної сфери, спираючись на їхню систему ціннісних орієнтацій, є важливим для забезпечення належного процесу роботи та підвищення ефективності працівників.

Об'єкт дослідження – мотиваційна сфера особистості. Предмет дослідження – зв'язок складових мотиваційної сфери з ціннісними орієнтаціями у працюючій молоді.

Мета дослідження: вивчити зв'язок складових мотиваційної сфери з ціннісними орієнтаціями у працюючій молоді.

Для досягнення поставленої мети, були сформульовані такі задачі:

- 1) Провести теоретичний аналіз питань особливостей мотиваційної сфери у молодому віці та особливостей ціннісних орієнтацій особистості;
- 2) Визначити основні потреби та мотиви досліджуваних;
- 3) Дослідити особливості соціально-психологічних установок та спрямованість особистості досліджуваних молодих людей;

- 4) Вивчити ієрархію ціннісних орієнтацій молодих людей;
- 5) Провести аналіз зв'язку складових мотиваційної сфери з ціннісними орієнтаціями у працюючої молоді;
- 6) Надати рекомендації директору з персоналу організації, на базі якої було проведено дослідження, щодо особливостей ціннісних орієнтацій та мотиваційної сфери працівників для модифікації корпоративного кодексу компанії.

Методи та методики: методика «Ціннісні орієнтації», шкала термінальних цінностей (М.Рокич), методика діагностики соціально-психологічних установок особистості (О.Ф.Потемкіна), тест «Ієрархія потреб» (модифікація І.А.Акіндінової), тест «Мотивація досягнень» (ТМД) (А.Мехраб'ян, модифікація М.Ш.Магомед-Емінова), «Орієнтаційна анкета» (Б.Басс), методи математичної обробки даних (U-критерій Вілкоксона Манна-Уїтні, кореляційний критерій Спірмена, кластерний аналіз).

Дослідження проводилось у 2016 році на базі компанії «FreshLine» (сфера гастрономії), у дослідженні взяли участь 59 випробуваних, з них – 38 жінок та 21 чоловік, віком від 19 до 27 років.

Результати проведеного дослідження зв'язку складових мотиваційної сфери з ціннісними орієнтаціями у працюючої молоді дають змогу дійти таких висновків:

1) У психології мотиваційна сфера особистості визначається як серцевина особистості, на базі якої формуються та реалізуються основні життєві функції особистості, і реалізується у соціальному контексті існування особистості у рамках визначеної особистісної ієрархії ціннісних орієнтацій, як осинового смислового аспекту. Система ціннісних орієнтацій набуває остаточної ієрархізації та закріплення у період молодості.

2) Працюючій молоді з різною ієрархією ціннісних орієнтацій властиві специфічні особливості зв'язку цінностей із складовими мотиваційної сфери.

3) Молодих людей з вираженою системою цінностей особистого життя, що носять конкретний характер, відрізняє невдоволеність потреб матеріального характеру, значно вищий рівень орієнтованості на результат діяльності (саме матеріальну винагороду). Проте, вдоволення власних потреб реалізується завдяки перевазі альтруїстичних установок і важливості цікавої роботи.

4) Для працюючої молоді з ієрархією ціннісних орієнтацій, яка представлена цінностями професійного розвитку конкретно-абстрактного характеру, властива вдоволеність потреб у матеріальній забезпеченості та у безпеці, у співвідношенні з егоїстичними установками. Їм важлива повага з боку іншої людини і досягнення високого особистісного статусу при наявності цікавої роботи.

5) Молодим людям з перевагою цінностей особистого життя за ієрархією цінностей із домінуючою цінністю «здоров'я» властива набагато більша вдоволеність потреби матеріальної забезпеченості, таким чином головне для них у роботі - досягати певного статусу. Перевага альтруїстичних установок обумовлює підтримання цінності «здоров'я» не тільки як власної – воно вбачається у колективній діяльності.

6) Загалом для працюючої молоді властиві прагнення до реалізації своїх можливостей за рахунок досягнення певного статусу у роботі, реалізації власних амбіцій, прагнення до свободи. Більшість досліджуваних бояться невдач, адже переймаються своїм статусом та репутацією, спрямовані на діяльність, їм притаманна висока значимість цінності «здоров'я», «щасливого сімейного життя», що є особливостями періоду молодості.

7) На основі отриманих у результаті дослідження даних та зроблених висновків були розроблені та передані на розгляд рекомендації для керівництва компанії, де проводилося дослідження, щодо особливостей зв'язку складових мотиваційної сфери та ціннісних орієнтацій працівників для модифікації корпоративного кодексу компанії.